

Í DAG

Danskar íleggingar til føroysku sjúkrahúsbyggingarnar

10 miljónir krónur í 10 ár

Í 10 ára skeiðinum 1954 — 1964 hava dansku íleggingarnar til føroysku sjúkrahúsbyggingarnar verið umleið 10 milj. kr. Tá eru eingi til tikið við fyrri hitt stóra statshospitalið, sum danski staturin ber allan kostnaðin. Nevndu 10 ár hevur staturin latið til

Tvøroyrar sjúkrahús kr. 407.119,38
Klaksvíkar sjúkrahús kr. 3.295.082,19
Dr. Alexandrines hospital kr. 6.300.820,00

Sama tíðarskeið hevur staturin latið 1.405.157,00 kr. til stats-hospitalið; men meginparturinn av hesi peningahædd er farið til detailprojekteringina.

Dr. Alexandrines hospital er mett at kosta 18 milj. kr., harav landskassin skal rinda helmingin, men seinasta landsstýri fekk ta skipan í lag, at rikiskassin í fyrsta umfari skal rinda allan kostnaðin. Tá liðugt er skulu samráðingar fara fram og avgerð takast, hvussu landskassin skal afturrinda sin part.

SOSIALURIN

Í BUSKIN VIÐ HOVDINUM

»Hetta er bara prógv um ein ógvuliga subjektivan karakter«, sigur Knút Wang í einum svarið til blaðstjóran á hesum blaði, sum hevur sagt og skrivað:

- at fiskiskipafloktin minkaði við 700 tonsnum,
- at menn í hundratali rýmdu av landinum,
- at Føroyar ongatíð hava upplivað so stórt arbeiðsloysi,
- at miljónatollur var lagdur á fólk,
- at stórar skattabyrðar komu afturat,

meðan folkaflakkurin sat við meirluta á landsstýrinum.

Men Knút Wang ger ikki einastu roynd at mótrógva hesum, tí hetta er ikki »eitafalsk« frá »seittat-Sørensen«, men óringilgír veruleikar, ið Knút ikki tolar at hoyra nevndar.

Knút Wang sigur, at hann tilmir ikki at skifta orð við Villu Sørensen, tí hann so titt skiftir sín politiska kappu.

Vílli Sørensen hevur ikki á ævi síni verið annað enn sosialistur, men tað er verri við Knúti, sum hevur ferðast frá loysing, yvir fullveldi, realunið, NEI fyrri loysing;

SKÚLIN

16 ár fyrri at gerast lærari

Studentar skulu ganga fyra ár í lærarskúla fyrri at gerast lærarar og realistar í 4 ár + 2 ára fyrrisérkingarskúla

Í Danmark verður arbeitt við nýggiari lóg, sum ásetur nærri fyrri skipanir um, hvussu lærutið og annað hjá læraraólkum eigur at vera.

Nevndin er ikki liðugt við arbeiðið sítt, men tað frættist kortini, at meirlutur er fyrri at leingja um lærutiðina.

Studentar, sum áður hava kunnað tikið læraraprógvg eftir 3 árum, skulu nú ganga í 4 ár á lærarskúla; meðan realistar skulu ganga somu 4 ár aftaná 2 ára fyrrisérkingarskúla.

Sostatt verða studentar og realistar at ganga í skúla í 16 ár fyrri at kunna taka við lærarastarvinum; hetta er langt tíðarskeið av mannaveini.

Ofra verður hildið, at lærarar

í føvningin á sambandinum, sjálvstýri stig fyrri stig og nú seinast havnaður í einum »sjálvstýrislandsstýri« sum byggir »sjálvstýri« fyrri daniseringsgull.

Brevkassin

Brevkassin

Í sambandi við fiskimarksmálið hevur ofta verið hildið fram, at tað eru danir, ið hava ligið í bukkin teir hava lagt tryk á landsstýrið o.s.fr. M.a. hevur maður trútt við meg, at tað var danska rikisstýrið, sum trýstið 3 mila sáttmálan frá 1955 igjøgnum.

Kann hesin spurningur greiðast nærri?

Sjómaður.

SVAR: Hetta, at danir trýstu nevnda sáttmála inn á okkum, er beinleiðis ósønn tala. Tvørturímóti! Tað fyriliggur bræv frá Hans Hedtoft, sála, sum tá var forsætisráðharri í Danmark, har hann sigur, at tað var ikki danska rikisstýrið, sum skundaði undir at fáa sáttmálan við Bretland í lag, men Føroya landsstýri (fólkafl., sambandsfl. og sjálvstýrisfl.), ið hevði koyrt undir danska rikisstýrið at gera hetta.

VÆNTULIGA KEMUR UPPSKOT UM, AT STYTSTA LÆRUTÍÐ LÆRARANNA VERÐUR FYRA ÁR

MJÓLKASTUDNINGURIN

Uppi í systeminum av rúgserðum hjá hesum landsstýrinum er vel eingin greffligari enn tað sama, tá vit hugsa um mjólkastudningin.

Her sipið eg ikki til bøndur og traðarmenn á smábýgdunum; teir hava henda studning ærliga uppi-borran og meira afturat; men eg hugsi um bøndurnar á stórplássunum.

Teir selja sína mjólk fyrri 1,30

og 1,40 kr. netto; men ikki nóg mikið við hesum okurprisi; hesin okur og henda mergsgúvin av teirri stóru fjøldini verður honererað av landsstýrinum: afturat okurprisinum fáa teir 15 oyru fyrri liturin, t.v.s., at teir fáa 145 og 155 kr. fyrri liturin.

Brotsgerð landsstýrisins er tann, at teir lona bøndrum at selja fyrri okurpris, stýrið betalið fyrri at gera hina fátæku fjøldina fátækari. Var tann treyt við mjólkastudninginum hjá nevndu bøndrum, at teir skuldu seta söluprisin niður í mun til studningin, hevði ein betur skilt hetta.

Hetta, sum nú er, er at súgva pening út av skattaborgarunum og brúka teir til at súgva enn meira frá teimum.

Húsmaður.

Landbúnaðurin

Borðreitt við føroyskum eplum

VIÐ at tvífalda eplaframleiðsluna hava vit nóg mikið til egið brúk — eru sjálvbjargnir. Og hetta er ivaleyst lætt gjørt, ja, við hampa maskinamboðum við tað einki fyrri.

Tá ið eplaframleiðslan ikki hevur tikið seg meira fram, kann ein ikki bara tveita skuldina á teir, sum hava jorðina í hondum og kanska heldur ikki tann vegin, at tørvur hevur verið á nógv nymótans amboðum; tí við kenna nógv dømt um, har bøndur hava koyrt í rúgvu vis av eplum í kostum, tí teir sleppa ikki av við eplini. Tá tað gongur á henda hátt, er tað ikki so lægt, um menn ikki tíma at fáa við hesa framleiðsluna. Meir-

bogin er hin stóri innflutningurin. Tað er eins lætt hjá keypmönnum at seta nakrar eplasekkir uppá ordarskeiðin, tá teir bið um vørur kortini, sum at venda sær aðrar vegir at fáa fatur á eplunum. Ofta eru føroysku eplini vánaligt, tað

er rætt; men hetta er eitt annað mál.

Vit skulu her triva í nøkur töl, sum siga okkum eitt sindur um føroyska eplaframleiðslu.

Ár	forbrúk tons	innflutt tons	framl. tons
1954	3.739	1.366	2.373
1956	3.910	1.610	2.300
1958	3.471	1.877	1.596
1960	3.900	1.802	2.098

Væl er tað soleiðis, at umleið helmingurin verður innfluttur; men samlaða nøgðin er ikki stórri enn so, at um rett verður farið fram, serstakliga hvat söluni av føroyskum eplum viðvikur, so er ikki langt á mál, hagar til vit eru sjálvbjargnir á hesum øki.

eygjað

AKA Á KNOUNUM

Í »14.september« 18. august 1962 stendur oddagein, har ein m.a. kann lesa:

»Figgjarpolitikkur núverandi landsstýris er ein ómynduggerðing av føroyingum. Vit skulu aka á knounum fyrri donum og læna pening frá teimum fyrri nógv hægt reitja, enn læna, ið er á alheimligum kapitalmarkaðinum.«

Hesa orð tala einsamøll!

Men vit kunnu kortini leggja afturat, at akaði seinasta landsstýrið á knounum fyrri donum eftir dansk um peningi, so hevur »sjálvstýrislandsstýrið« lænt skiðfjølina; men sum Danbjørg segði, teir eru ikki nøgdir við bana at aka — teir flúgva við biddaraposunum eftir daniseringsgullinum.

Veitst tú

AT núverandi andstöðuflokkar fyrri fyra árum søgdu fólk frá, at P. M. Dam hevði leitt føroyska samfelagið á húsagang; men at tað kortini legu 5 miljónir krónur eftir í kassanum, tá hann fyrri einum góðum ári síðan legði frá sær.

AT tá ið sjálvstýrisflokkurinn fyrst í 30'num stóð í boði at koma fram við einum uppskoti um føroyskt sjálvstýri, var hetta av ongum, tá menn ongatíð høvdu hugsað so langt — ella reittari: vístu, hvat teir høvdu

BARNAMATUR

FUGLURIN. Tú skalt finna ein bókstav burtur úr síðsta orðinum í hvørjari reglu, seta teir rett sam-an — og so hevur tú eitt fuglarnavn

Tað fyrsta er i heggi, tað næsta er i leggi, tað triðja er i púka, tað fjórða er i lúka, tað fimta er i tingi, tað sætta er i lyngi, tað sjevnda er i lungu, tað ottanda er i tungu, tað niggjunda er i mergi, — ah! saman er ein, sum býr i bergi!

tennisorðið double ofta útíttalað dubbel, sjálvt um tað eitur dobbel) Í dag hendir tað, at enska fleirtals-s'ð er við at hvørva úr nevndu orðum.

«Oll siga í dag film, men tað eitur nú films, og fleiri og fleiri siga (og skriva) 3 ton, 4 dollar og 5 point, sjálvt um nøkur fara skeiva vegin og siga 1 tons, eins og tey siga: ein sweaters, har fleirtals-s'ð einki hevur at gera.

Einfærd fara oll ivaleyst at siga: 15 shilling í staðin fyrri shillings.

TAÐ ER VERULEIKI

AT undir hesum landsstýrinum eru mong týðandi útbýggingarmál stórliga seinkað, eitt nú: vegsambandið, bergholið í Norðoyum, nýtt strandfarskip, vaktarskipið o. fl.

AT undir hesum landsstýrinum heldur heraðarútbýggingin fram uttan mótmæli frá t.d. tjóðveldismonnum í stýrinum.

AT undir hesum landsstýrinum eru teir so smátt byrjaðir at rudda stóði fyrri hinum mikla umrøddu »frælsinum«, eitt nú við at útruðda rávnar og krækur.

— Í okkara demokratiska samfelág kunnu politikarartrir siga, hvat teir vilja og lata vera við at gera tað.

Endaliga eydnaðist tað at fáa hin litla í song: men hann kravdi, at pápin skuldi: siga sær eina góða søgu.

— Men tað má vera ein ógilliga spennandi!

— Ja, ja, spennandi: ja, — Ja, annars sovi eg!

Jólini kalla á h'tt besta í meniskjanum; men skjótt aftaná skulu sjálvuppgávarnar lægast inn.

TÆNARIN: Tíverri hava vit ong-ar kjótbollar eftir; men tygum kunnu fáa fiskabollar og einar — sólbríllur!

TEIR kunnu tala um ein fossandi dýrtíð; men enn kann ein fáa hundræð oyru fyrri eina krónu.

hugskot

HVUSSU EITUR TAÐ?

Seinastu árinu eru ikki so fá ensk-amerikansk orð komin inn á okkum — orð, ið nú dagliga verða havd á munn. Vit hava m.a. film, ton, dollar og point. Hetta seinasta verður vanliga sagt við franskt ari útíttala (poeng), meðan bretar siga poynit. (Á sama hátt verður

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT FINT PRODUKT

Skipafelagið Føroyar

TELEFON 1225

Tórshavn